

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/istidad-ve-kabiliyet-arasindaki-fark]

[YaratılıŐ Sırları](#)

Soru

İsti'dad ve Kabiliyet Arasındaki Fark

İsti'dad ve kabiliyet arasındaki farklar nelerdir? Her insanda muhakkak istidad varsa neden bazı insanlar kabiliyetsiz oluyor? Bu onların imtihanı mı yoksa böyle olmak onların suçu mu? Bir de her insanın kabiliyetleri bir mi? Mesela ezber istidadını ele alırsak herkesin ezber kabiliyeti bir mi? Bir ise neden bazıları kolay yapıp bazıları zorlanıyor?

Cevap

İstidad, insan ruhunda hazır olarak yaratılan bir Őeyleri yapabilmeye yönelik kuvvelerin adıdır. BaŐlangıçta bunlar çekirdekler gibidir. Mesela yeni dűnyaya gelmiŐ bir insanın ruhunda konuşma istidadı vardır. Vakti gelince o çekirdek açılır ve insan konuşmaya baŐlar. İstidadın bu açılmıŐ haline kabiliyet de denilmektedir.

Fakat geliŐmemiŐ bir istidad için kabiliyet denilmez. Mesela konuşma istidadı ile yaratılan bir çocuk, iŐitme problemi olduğu için konuşması geliŐemezse onda konuşma kabiliyeti var denilmez. Çünkü konuşmıyor. Ama konuşma potansiyeli var manasında, "konuşma istidadı var" denilir.

Üstad Bediűzzaman'ın 29. Söz'de Őöyle bir tesbiti var: "BeŐerin cevher-i ruhunda derc edilmiŐ (yerleŐtirilmiŐ) gayr-ı mahdud istidadat (sınırsız istidadlar) ve o istidadatta (istidadlarda) műndemiç (konulmuŐ) olan gayr-ı mahsur (sınırsız) kabiliyetler..."

Bu tesbite göre, istidadların bir çekirdek gibi inkiŐaf edip geliŐtikten sonra, birden fazla kabiliyeti gösterebildiği anlaŐılıyor. Yani bir elma çekirdeği geliŐtiđinde, ondan ağacın dalları, yaprakları, çiçekleri ve meyveleri Őeklinde farklı varlıkların ortaya çıkması gibi...

Sualinizde geçen "her insanda muhakkak istidad varsa cümlesi" de tam isabetli değil. Çünkü herkesin istidadı bir değildir. Daha doğumdan sonra ilk günlerde bu farkaedilebilmektedir. Bu farklılığı Üstad 24. Söz 2. Dal'da şöyle anlatır:

İnsan çendan (gerçi) bütün esmaya (İlâhî isimlere) mazhar ve bütün kemalâta (olgun sıfatlara) müstaidir (istidadlıdır). Lâkin iktidarı cüz'î (az), ihtiyarı cüz'î, istidadı muhtelif (farklı farklı), arzuları mütefavit (çeşit çeşit) olduğu halde binler perdeler, berzahlar içinde hakikatı taharri eder (arar). Onun için hakikatın keşfinde ve hakkın şuhudunda berzahlar ortaya düşüyor. Bazılar berzahtan geçemiyorlar. Kabiliyetler başka başka oluyor. Bazıların kabiliyeti, bazı erkân-ı imaniyenin inkişafına menşe' (kaynak) olamıyor. Hem esmanın cilvelerinin renkleri mazhara göre tenevvü ediyor, ayrı ayrı oluyor. Bazı mazhar olan zât, bir ismin tam cilvesine medar olamıyor. Hem külliyyet ve cüz'iyet ve zılliyyet ve asliyyet itibariyle cilve-i esma, başka başka suret alıyor. Bazı istidad, cüz'iyetten geçemiyor ve gölgeden çıkamıyor. Ve istidada göre bazan bir isim galib oluyor, yalnız kendi hükmünü icra ediyor. O istidadda onun hükmü hükümran oluyor.

Kimi insanlar az kabiliyetle, kimisi çok kabiliyetle imtihan olurlar. Bunun suçla bir alakası yok. Servet de aynı şekildedir. Fakirler suçlu olduğu için değil, Allah malı dilediğine verip dilediğinden aldığı içindir.

Kimsenin ezber kabiliyeti aynı değildir. Bunu iddia etmek için de bir sebep yoktur. Yani kısacası 24. Söz'den yaptığımız iktibastan da anlaşıldığı gibi insanlar farklı istidadlarda dünyaya gelirler. Allah'ın Hakîm ismi de hiç bir yarattığı şeyin aynını yaratılmasına müsaade etmez.

-